

OFERTA EDUKACYJNA I TURYSTYCZNA NADLEŚNICTWA HAJNÓWKA NA 2026 ROK

Nadleśnictwo Hajnówka w ramach turystyki udostępnia turystom, a także mieszkańcom ścieżki dydaktyczne (4), szlaki piesze, rowerowe i Nordic Walking. Posiada wiaty z miejscami ogniskowymi (7) oraz parkingi aktywnego udostępniania lasu (AUL). Wąskotorowe Kolejki Leśne przy Nadleśnictwie Hajnówka są jedną z największych atrakcji turystycznych w Puszczy Białowieskiej.

1. Ścieżki dydaktyczne

▪ „PUSZCZAŃSKIE DRZEWA”

Ścieżka znajduje się w miejscowości Topiło wokół zbiorników wodnych powstałych na rzece Perebel, przy ostatnim przystanku wąskotorowej kolejki leśnej. Ścieżkę w kształcie pętli wytyczono na odcinku 4 km. Na jej trasie ustawiono tablice edukacyjne opisujące podstawowe gatunki drzew występujących w Puszczy Białowieskiej, skansen wąskotorowej kolejki leśnej oraz kapliczkę ekumeniczną.

▪ „TROPEM ORLIKA”

Ścieżka usytuowana jest w sąsiedztwie osady Topiło. Powstała w ramach realizacji projektu Life Plus „Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000”. Prowadzi ona przez miejsca, które pozwalają przedstawić środowiska niezbędne dla rozwoju populacji orlika w Puszczy Białowieskiej oraz metody zdobywania przez tego drapieżnego ptaka pokarmu. Dziesięć przystanków stwarza możliwość poznania relacji między orlikiem a człowiekiem na przestrzeni dziejów. Tablice zostały opatrzone ciekawymi piktogramami zachęcającymi do poznania tajemnic orlika i Puszczy.

▪ „KOLEJKĄ WĄSKOTOROWĄ Z HAJNÓWKI DO TOPIŁA”

Od maja do końca września odbywają się przejazdy indywidualne i grupowe wąskotorową kolejką leśną. Szczegółowy regulamin, rozkład jazdy oraz cennik będzie przygotowany w późniejszym terminie.

▪ „GÓRNAŃSKIE ŁĄKI”

Trasa ścieżki ma około pół kilometra i została zaprojektowana z myślą o turystach pieszych, pasjonatach ptaków oraz wszystkich, którzy chcą lepiej poznać świat dzikiej przyrody. Przejście całej trasy zajmuje około godziny (tam i z powrotem) i prowadzi przez niezwykle zróżnicowane siedliska przyrodnicze – od boru sosnowego, przez krzewiaste łożowiska i trzcinowiska, aż po półnaturalne łąki, na których latem wypasane są konie.

2. Szlaki piesze:

- Hajnówka – Narewka „Szlak walk partyzanckich” szlak czerwony, 22 km (na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 12,7 km) – NIECZYNNY Z POWODU USZKODZEŃ DRZEWOSTANÓW,
- Hajnówka – Orzeszkowo – Hajnówka „Szlak Śladami Powstania Styczniowego” szlak niebieski, 31 km – SZLAK ZMODYFIKOWANY ZE WZGLĘDU NA BRAK MOSTU NA RZECIE CHWISZCZEJ,
- Białowieża – Topiło – Wiluki szlak żółty, 27 km (na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 16,2 km).

3. Szlaki rowerowe:

- Hajnówka – Topiło – Hajnówka, szlak niebieski, 42 km;
- Dubicze Cerkiewne – Topiło – Białowieża, szlak zielony, 41 km (na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 10,9 km);
- Białowiecki Szlak Transgraniczny szlak żółty, 58 km w części polskiej (na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 9,7 km).

4. Szlaki NORDIC WALKING:

- Walking Park – Kraina Puszczy i Żubra (na terenie Nadleśnictwa Hajnówka 5 tras),
- Trasa 1 „Leśna przechadzka” (oznaczona kolorem zielonym) długość: 5 km,
- Trasa 2 „W pobliżu Krynoczki” (oznaczona kolorem zielonym) długość: 12 km,
- Trasa 3 „Wokół Sacharewa” (oznaczona kolorem czerwonym) długość: 13 km,
- Trasa 4 „Krajobrazy Czerlonki” (oznaczona kolorem czerwonym) długość: 9 km,
- Trasa 5 „Trybami Puszczy Białowieskiej” (oznaczona kolorem czarnym) długość: 15 km .

5. Wiaty z miejscami ogniskowymi

- w Hajnówce:
 - **miejsce ogniskowe przy Dworcu Kolejek Leśnych,**
- w leśnictwie Postołowo:
 - **miejsce ogniskowe Lipiny,**
 - **miejsce ogniskowe Stacja Kolejek Leśnych w Postołowie,**
- w leśnictwie Sacharewo:
 - **miejsce ogniskowe Judzianka,**
- w leśnictwie Łozice:
 - **miejsce ogniskowe Łozice,**
- w leśnictwie Długi Bród:
 - **miejsce ogniskowe przy Stacji Kolejek Leśnych w Topile,**
- w leśnictwie Wilczy Jar:
 - **miejsce ogniskowe na Szkółce Leśnej w Budach.**

6. PARKINGI AKTYWNEGO UDOSTĘPNIENIA LASU (AUL)

Wypożęzone sę w miejsca parkingowe, urzędownia do aktywności fizycznej i ławo-
stoły do odpoczynku. Parkingi AUL znajdują się na placu przy biurze Nadleśnictwa
Hajnówka oraz w Topile na końcowej stacji wąskotorowych kolejek leśnych.

Obiekty edukacyjne w Nadleśnictwie Hajnówka:

▪ OŚRODEK EDUKACJI LEŚNEJ „STACJA”

Całoroczny obiekt, wyposażony w sprzęt multimedialny, stoły i krzesła umożliwiające
prowadzenie zajęć oraz projekcji filmów dla grupy do 50 osób.

Ośrodek powstał w celu prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa poprzez
organizację m.in. konferencji, sympozjów, warsztatów oraz zajęć i przedsięwzięć
edukacyjnych dotyczących tematyki leśnej i przyrodniczej.

▪ SKANSEN KOLEJEK WĄSKOTOROWYCH

Skansen Kolejek Wąskotorowych przy Dworcu Kolejek Leśnych składa się z
eksponatów zabytkowej infrastruktury kolejek wąskotorowych, tj.: parowóz z
wagonami, tendery (integralne części parowozu służących do przewozu wody i drewna
z lat 1918-1920), węglarka i piaskarka oraz platforma, a także zestaw kłonicowy typu
niemieckiego wyprodukowany w 1952 oraz typu polskiego z 1948. Skansen jest
doskonałym miejscem do prowadzenia zajęć zarówno dla najmłodszych na temat
wąskotorowych kolejek leśnych, jak i młodzieży na temat historii przemysłowego

wykorzystania kolejek w Puszczy Białowieskiej, zamienionego w latach 90-tych na funkcję turystyczną i edukacyjną.

▪ **LEŚNY ZAŁĘK HISTORYCZNY**

„Leśny Zaulek Historyczny” to punkt edukacyjny przy siedzibie Nadleśnictwa składający się z 3 wiat wystawowych przedstawiających zagadnienia związane z leśnictwem, łowiectwem, historią miasta Hajnówka i kolejek leśnych.

▪ **IZBA EDUKACYJNA W BUDYNKU NADLEŚNICTWA**

Izba edukacyjna wyposażona jest w sprzęt multimedialny, plansze, instalacje reliefowe, płaskorzeźby przedstawiające tropy zwierząt oraz cykl rozwojowy modraszka. Przekrój przez mrowisko pozwala prześledzić zwyczaje ekologiczne modraszka i mrówek. W izbie są też tablice magnetyczne do zabaw edukacyjnych. Izba umożliwia prowadzenie zajęć bądź też pokazów dla grupy do 40 osób.

▪ **PUNKT EDUKACYJNY „TRADYCJE PSZCZELARSKIE MIESZKAŃCÓW PUSZCZY BIAŁOWIESKIEJ”**

Zlokalizowany za budynkiem nadleśnictwa punkt edukacyjny złożony jest z dwóch wiat poświęconych tematyce pszczelarskiej wraz z ekspozycją związaną z bartnictwem.

▪ **SZKÓŁKA LEŚNA W BUDACH**

Obiekt posiada salę, gdzie znajduje się projektor i ekran do prowadzenia zajęć edukacyjnych, warsztatów i wydarzeń edukacyjno-promocyjnych.

▪ **SALA MULTIMEDIALNA W BUDYNKU NADLEŚNICTWA**

Sala multimedialna wyposażona jest w sprzęt multimedialny, stoły i krzesła umożliwiające prowadzenie zajęć, warsztatów bądź też pokazów dla grupy do 45 osób.

Nadleśnictwo Hajnówka od wielu lat aktywnie prowadzi edukację leśną. Podstawowa działalność edukacyjna skierowana jest do dzieci, uczniów i studentów jednostek oświatowych z terenu działania jednostki oraz grup z kraju i z zagranicy. Prowadzona jest przez cały rok.

Edukacja leśna prowadzona jest pod kątem promocji Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, zapoznania z problematyką oraz uniwersalną wartością obiektu. Tematyka realizowana przez nadleśnictwo to przede wszystkim: znaczenie zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, w tym rola działań wielu pokoleń leśników na rzecz zrównoważonego rozwoju, działania ochronne, w tym również szeroko omawiane formy ochrony przyrody i różnorodność biologiczna, znaczenie drewna jako surowca odnawialnego, funkcje lasów, hydrologia oraz wpływ zmian klimatycznych na lasy, dziedzictwo kulturowe i historyczne Puszczy Białowieskiej oraz historia i ochrona żubra.

Formy organizowanych zajęć to: lekcje terenowe, spotkania w placówkach oświatowych, spacery po ścieżkach dydaktycznych, edukacyjne przejazdy wąskotorową kolejką leśną, wykłady i prelekcje w sali konferencyjnej i innych obiektach nadleśnictwa.

Obiekty wykorzystywane do tego typu działań w Nadleśnictwie Hajnówka to izba edukacyjna, sala multimedialna, punkty edukacyjne, ścieżki edukacyjne, obszary leśne i obiekty historyczne przy siedzibie nadleśnictwa, ekspozycja dotycząca historii kolejek wąskotorowych w Puszczy Białowieskiej, Szkołka Leśna w Budach, oraz otwarty 30 kwietnia 2025 roku Ośrodek Edukacji Leśnej „Stacja”. Ośrodek wyposażony jest w salę multimedialną z dużym ekranem projekcyjnym, dostosowany jest do prowadzenia zajęć edukacyjnych, prelekcji, wykładów dla większej liczby osób. W części Ośrodka znajduje się kasa biletowa oraz poczekalnia Wąskotorowych Kolejek Leśnych.

W 2026 roku odbędą się zajęcia terenowe:

- spacery tematyczne po lesie z leśnikiem,
- rajdy, biegi, gry terenowe;
- warsztaty z dziećmi i młodzieżą; pogadanki;
- wycieczki z przewodnikiem na ścieżkach dydaktycznych;
- konkursy i wystawy;
- akcje i imprezy okolicznościowe własne, np „Zima z leśnikiem”, Noc sów, „Szlakiem Żubra przez Polskę Wschodnią” - spotkania z mieszkańcami dot. zagadnień związanych z ochroną żubra w ramach projektu edukacyjnego,
- warsztaty tworzenia leśnych ozdób,
- Maraton rowerowy Ultra Duch Puszczy,
- VIII Piknik Leśny z okazji 110 - lecia Wąskotorowych Kolejek Leśnych,
- W świecie owadów ,
- Wakacje z leśnikiem,
- „Las do góry nogami” - noc nietoperzy,
- Bieg Rodzinny połączony z biegiem na orientację „Wytrop żubra na szlaku”, Rykowisko,
- „Dzień drzewa”,
- Warsztaty tworzenia leśnych ozdób,

Nadleśnictwo Hajnówka, jak co roku, weźmie udział w imprezach organizowanych wspólnie z innymi podmiotami, tj.: Starostwem Powiatowym w Hajnówce, Urzędem Miasta w Hajnówce, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Hajnówce, Stowarzyszeniem Samorządów Euroregionu „Puszczy Białowieskiej”, Lot – Centrum Turystyki Regionu Puszcza Białowieska, Polską Federacją Nordic Walking, Aresztem Śledczym w Hajnówce, Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Białymstoku, Polskim Czerwonym Krzyżem, Hajnowskim Domem Kultury, Parafią Podwyższenia Krzyża Świętego oraz z jednostkami naukowymi, m.in. Instytutem Badawczym

Leśnictwa, Politechniką Białostocką i Instytutem Biologii Ssaków PAN, SGGW w Warszawie.

Ponadto naszym partnerem w edukacji i promocji są jednostki oświatowe z terenu działania nadleśnictwa oraz organizacje pozarządowe, z którymi współpracujemy na mocy porozumień.

Planowane wspólne wydarzenia w 2026 roku to również: Jarmark Żubra; Hajnowska Dwunastka; Plener Rzeźby w Drewnie; Puchar Polski Nordic Walking; Bieg Rodzinny połączony z biegiem na orientację „Wytrop żubra na szlaku”; Półmaraton Hajnowski; Ultra Maraton Duch Puszczy; Hajnowska Dwunastka, konkursy organizowane w jednostkach oświatowych; akcje ogólnopolskie jak np. sadzenia lasu, sprzątania lasu, Sadzonka za Krew, Choinka dla Życia; inne imprezy i wydarzenia niecykliczne do współrealizacji, do których nadleśnictwo zostanie zaproszone w ciągu roku.

Działania edukacyjno-promocyjne będą promowane przez media lokalne, tj. Kurier Poranny, Gazeta Współczesna, Telewizja „Podlasie”, Telewizja Kablowa Hajnówka, a przy imprezach wyższej rangi także media regionalne tj. Radio Białystok, TVP3 Białystok. Informacje te będą także umieszczane na stronie internetowej oraz profilu Facebook nadleśnictwa i współorganizatorów, plakatach, na stronach internetowych lokalnych serwisów informacyjnych.

Planowany jest też udział w imprezach organizowanych przez inne jednostki Lasów Państwowych w formie stoiska Leśny Kompleks Promocyjny „Puszcza Białowieska”.

Z poważaniem,

Tomasz Ginszt

Nadleśniczy

/dokument podpisany elektronicznie/